Ч. 143. (314). Львів, пятниця, дня 9. червня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Політична, економічно-суспільна і літературна газета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12.— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймається ся лиш оплачені, а звертається ся тільки важніші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакциї, адміністрациї й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Велика битва.

Справоздавець часоп. „Reichspost" пише: На цілім російськім фронті кипить борба. Наші війська відбили перші приступи в кількох місцях у східній Галичині. Завзята борба не скоро покінчить ся. Москалі пустили в битву дуже богато піхоти. Начальний провід спочиває в руках ґен. Брусілова, якому на Волині приділено найліпші сили, які Росія має під сю пору. На деяких точках фронту зібрано величезні резерви, які доповняють розбиті ряди. Москалі приноровили тут свою стару тактику, іменно посилають до приступів кольонни в кількох рядах. Російській піхоті заподіяв огонь нашої артілєрії великі втрати. Перед нашими становисками поля засіяні салдатськими трупами. Битва стає що-раз горячійша. Москалі ведуть нові резерви. Найзавзятійше бють ся на Волині між Оликою і Млиновом.

Справоздавець „Fremdenblatt-у" пише: На російськім фронті ведеть ся завзята битва. Російські приступи на наші становиска повторяють ся иноді по 12 раз. Перед відступленем з першої лінії коло Окни знищили ми 16 старих, вмурованих гармат. Наше відступлене не велике. Під вечір відібрали ми Москалям горб „Чорний Потік".

Битва між Доброновцями а Окною зачала ся нині о 4 рано. Москалям по нагальнім огни мимо опору наших військ удає ся по довгих приступах вдерти ся в деякі наші становиска. Йдучи величезними масами, старались вони вдерти ся дальше в глубину нашого фронту. Битва стала незвичайно насильна. Ми здержали їх в поході. Кріваві змаганя тривали до ночи. Москалі хотіли окопати ся в місцях доконаного пролому. Приступом на баґнети прогнали ми їх з деяких новозайнятих становиськ, причім полонили 1.700 бранців. Російські втрати величезні. Битва між Окною і Доброновцями була найбільшою доси битвою на бесарабськім фронті.

Справоздавець „Oest, Morgenztg" пише під датою 7. с. м. Також вчера йшли великі російські наступи зі змагаючою силою. На волинськім фронті де наші рови на північ від Млинова тягнуть ся до Путилівки горбоватим простором, наступив ворог незвичайно сильно. Хоть наші рови і перешкоди були вже цілковито знищені, наші війська держали свої становиска 2 дни, що й но третого дня відступили перед ворожою перевагою на другу оборонну лінію, яка тягне ся на схід від Стиру і вже в минулім році була нашою границею.

На фронті між Прутом і Дністром бої скріпились. Москалі робили божевільні зусилля, щоб використати свій успіх коло Окна. Та всі вони розбились о незрушимість нашого війська.

На полудне від Бучача, коло Язлівця удержують Москалі постійно артілерійський огонь і підпринимають все ще нові безуспішні масові наступи. Особливо завзяті є російські наступи на лінії від Вишнівчика над Стрипою до Цеброва (північний захід від Тернополя), де стоять війська ґен. Ботмера. Найсильніші наступи були на північ від Тернополя, де Москалі виконали сім наступів і кождий раз відкинено їх серед страшних втрат. На північний захід від Кременця коло Сапанова триває завзята битва. Далі на північ і північний захід російські атаки були безуспішні.

Воєнний кореспондент „Pester Lloyd-а" доносить з пресової кватири під датою Чернівці д. 5 с. м.: На бесарабськім фронті йдуть щораз більші бої артілерії. Вчера пополудни острілювали Росіяни огород на звісному з різдвяної офензиви місці недалекого Раранча.

Нині, ранним ранком розпочалась дуже сильна канонада недалеко Добронудза. Бої артілерії перемінювались хвилями в гураґанний огонь. Бої сї ведено від 4 год. досвіта до 8 рано. З такою самою нагальністю відповідала і наша артілєрія.

В дійсности Росіяни хотять живійшою ділальністю облекшити положене італійської армії. В російській армії є переконане, що в наслідок більшої діяльности австро-угорської армії на італійськім фронті можна буде лекше зробити пролом фронту. На нашому фронті, що перемінив ся в одну предовгу кріпость, не вспіє російська управа осягнути ніякого успіху.

Російські літаки відвідали Чернівці. Вчера появились вони над столицею Буковини; наші гармати їх прогнали. Летуни не вспіли кинути ані одної бомби.

Під натиском коаліції, а іменно в наслідок катеґоричного зазиву англійської і французької військової місії в Петрограді, одержала російська армія приказ розпочати офензиву, яка по інформаціям компетентних кругів має обняти цілий східний фронт та перемінитись в загальну битву.

„Реч" доносить на підставі розмов з визначними військовими личностями, що дотичні рішеня ухвалено підчас послідного побуту царя в головній кватирі. Нині не дасть ся ще ствердити, чи великий князь Микола Миколаєвич обійме начальну команду, та певне є, що ґенерали Брусілов, Люнковський, Беляєв, Еверт і Куропаткін мають велике завдане, і що правдоподібно також ґенерали Рененкампф, Руҗський і Поліванов одержали високі команди. Брусілов остерігає дальше перед оптимізмом та не хотів дати дозвіл на перенесене київського університету з Саратова до Київа. Цар, який сам був під натиском коаліції, щоб облекшити долю Італії, перетягнув на свою сторону песиміста Брусілова.

Кореспондент „Az Est" доносить: Наша артілєрія знаменито проганяє ворожі літаки. Батерія гонведів прогнала два російські літаки. Один з них скрив ся в хмарі білого диму а ворожий пільот другого, звернув напрям свого лету, та упав далеко за лісом.

Полонені оповідають інтересні річи про події за фронтом. Численні відділи російського війська приїхали з Рівного де кілька днів тому вправляли і були присутні на торжестві, яке уладив Брусілов надіючи ся царя. В день опісля відставлено їх пішки до окопів. Одна часть тих відділів прийшла без оружа на позицію, бо, як твердили офіцири, не надійшов ще транспорт оружа з Київа.

Запровіянтоване в останніх днях поліпшило ся, але відчуває ся велику недостачу тютюну. Перед відходом жовнірів на фронт роздано їм образки святих.

Один полонений, котрий прямо з Київа приїхав на фронт, оповідає, що на фронт вислано богато поїздів з артілерійською муніцією, та тяжкою артілєрією, якою управляють японські офіцири.

На смерть Івана Франка.

Народе мій тривогою сповитий,
Всесвітня буря лине над тобою,
А ти безсильний, мукою прибитий,

Немов на смерть засуджений судьбою,
Глядиш в розпуці, як ростуть могили,
Як гинуть діти у завзятім бою,

Як вянуть цвіти, що що-йно розцвили,
Що мали хату пестро уквітчати,
Приспані в тобі розбудити сили,

На ясний шлях до щастя дух пірвати...
У тому морі горя, сліз і крови,
Під крики болю, гуркоти гармати,

Пророк твій клонить чоло смерти снови
А крик розпуки твоєї без краю
Вдарить, здасть ся об небес основи,

Розілле сльози триском водограю!...
О, мій народе мучений, розбитий,
Чиж твоїй муці вже не буде краю?!!

О, ні! Хоч ворог так завзявсь неситий,
І похоронний спів тобі співає,
Мине ще хвиля й славою укритий

В країні станеш, де Воля витає!...
Сповнить ся слово твойого Пророка,
Що нині серце за Ним умлівае,

І сльози кануть із сумного ока,
Бо чесна праця в світі не минає,
Не гине думка без сліду висока!

Народе плач, не крий свойого болю,
Твоїх сліз щирих він один є гідний!
Він щастє дав, житя своє і долю,

Той каміняр між рідними безрідний,
Щоб промостити тобі шлях свободи
І приготовити вінець побідний.

Хай кріпить тебе жаль о мій народе,
Щоб перебув ти чорне лихоліття
Пророк не вмер! — Його дух з роду в роди

Піде з тобою в мандрівки століття!...

В. Атаманюк.

Виклад про Україну в Дісельдорфі.

Дня 4. червня пополудни в промисловім клюбі Союза ренських гуртивників-промисловців вудбув ся відчит про Україну, на якім були присутні: Президент Крузе та велике число висших урядників і визначних личностий з промислових-гуртівних кругів.

Радник Кірдорф отворив збори привітом та вказав, якою не обходимою річю для всіх кругів німецького народа є знане українського

проблему, котре на жаль дуже слабо поширене між німецьким народом. Відчити про Україну повинні вирівнати попереднє занедбаня тої справи в Дісельдорфі.

Заступник президента українського парламентарного Клюбу др Евген Левицький забрав голос в справі свого відчиту „Середна Европа і Україна“.

Бесідник згадав про воєнні події, які минувшого року довершали ся на українській землі, вказав на великий політичний проблем, що виринув з розбудженем великого 38-міліонового українського народа з його безмежним стремлінєм до визволеня з під російського ярма. Вказав на великі користи, які представляє визволена Україна для осередних держав, — для Австрії яко забороло від небезки російського велікана, для Німеччини як достаточне забезпечене торговельної політики великою отвертою дорогою на Гельґоляндъ-Баґдад, та для ново здобутих земель на прибалтійськім просторі; для Туреччини і Болгарії дає визволена Україна запоруку на Чорному морі як також обезпечене союза з осередними державами.

В другій части свого викладу змалював бесідник коротко українську країну та области, представив етноґрафічні, релігійні та лінґвістичні відносини під забором російським і в Австрії.

Другий бесідник др Фальк Шуп ґенеральний секретар Товариства німецьких сподвижників українських визвольних ідей „Україна“ говорив про господарське значінє України. Маючи під рукою докладну статистику доказав бесідник, що Україна була доси головним спихлїром для Західної Европи і цілої Росії, а невичерпані поклади зеліза, угля, нафти були богатою збройницею. Полудньова Україна є країною сходу, яка своїм богатством перевисшає Італію. Українське вино яке доси уважали всі за пересічне є ліпше від французького. В Бесарабії є вино, котре може рівняти ся з вином шляхотної марки в світовій торговлі. Україна має 30 міліонів великої худоби і є вона найбогатшою країною в пасовиська. Бесідник підносив великі вигляди для гуртовного промислу як і рудокопних підприємств, які можуть мати осередні держави з України, коли будуть спільно та приязно працювати зі здібним але пригнобленим московською кормигою народом над піднесенєм природних та земних скарбів.

Виклади здобули собі велике признанє, а предсідатель Кірдорф подякував зібраним та вказав на успіх, який віднесло вияснене української справи в надреньськім краю.

Др В. Раше.

Церковне питанє в Болгарії.

Росія так само як і инші сусідні балканські держави становила непобориму перешкоду для цілковитої унії болгарського духа з католицькою церквою. Її усунено зовсім, або принайменше в части в часї другої балканської війни по причині постави Сербії. Греція і Росія зірвали приязні зносини з Болгарією, яка зразилась до фальшивих приятелів. Тоді почались будити нові думки. Сей розвій прийняв рішучий напрям, коли Болгари по довгім отяганю рішились прилучити до осередних держав. Розпочались сейчас зусиля перевести унію і навязано з Римом переговори в справі конкордату.

В королївськім домі, жерелом, з якого всі члени черпали глибоко релігійні чувства, була перша жінка короля Фердинанда, побожна Марія Людвика, сестра жінки австро - угорського наслідника престола. Наслїдника престола князя Бориса охрестив в р. 1896 в Тірнові на розказ Росії православний російський епископ. Се спричинило смерть матери, привязаної до церкви.

До її гробу в катедрі в Пльовідові відбувають всі Боргари до нині паломницькі походи. Кождий знає, що наслідник престола перейшов на схизму тільки під найбільшим натиском. Він ніколи не ходить до православної тільки до католицької церкви, густо-часто з батьком.

Друга жінка короля Фердинанда, королева Елеонора помимо сього, що є протестанткою, є прихильницею католицької церкви. На королївськім дворі панує велика релігійність, житє чисто християнське.

Коли з р. 1858 після вікової неволі пробудив ся народний дух у Болгар, першим кроком було зірване з царгородським патріярхатом. Патріярх викляв за те всїх членів болгарської церкви; Велика Порта признала независимість і самостійність болгарської церкви. З хвилею зірваня з Царгородом розпочались переговори з Римом.

Сей рух вже з самого почину паралїжувала Росія. Число унїятів вменшилось з 60.000 на 4000. В пізнійших лїтах унїя вже не могла поширюватись.

Між тим надійшов 1909 рік і Росією виклякана балканська війна. Більша часть народу отверезіла та переконалась, що російська політика під плащем схизми годує власні інтереси, а не болгарські. Тисячні збори запротестували проти Росії, аґітуючи за унією. Найвизначнійші круги радісно стрінули сю зміну та прилучились до нового руху. Вправді російські погрози настрашили клир, який станув осторонь сего руху, однак се не вплинуло уємно на справу унії з Римом.

Знамениту підпору найшла унія в місіонарах та монахинях. Підчас балканської війни, коли Болгари впали жертвою зради з боку зрадили їх недавних союзників, місіонарі старались принести полекшу населеню. Їх жертвенність та безсторонність без огляду на віроісповіданє принесли як найгарнійші овочі.

Унія стрінула непоборимі трудности в попах, які стоять на дуже низькому уровени образованя. Більша їх частина засліплена рублями святого синода, працює як найбільше енергічно проти унії. З хвилею зірваня зносин з Росією устав і дощ рублів з Петрограду, і нині зачинають навіть найбільше консервативні попи симпатизувати з народом та відповідно поступати.

Годить ся піднести, що нігде на цілому Балкані не має унія такого попертя, як в Болгарії. Мимо сього, що офіціяльною релїґією є схизма — инші віроісповіданя мають цілковиту свободу.

Схизматики Болгари симпатизують з католиками, уважаючи їх за своїх братів, між тим коли инші віроісповіданя є їм зовсїм чужі. Теперішне болгарське правительство попирає всюди католицькі інтереси. Дає прим. субвенції католицьким семинаріям та інституціям. Католицькі духовні є вільні від військової служби, мають правильну пенсію від правительства, мають вільну їзду на зелїзницях.

Школи і виховуючі католицькі заведеня є дуже популярні і богато схизматицьких дітий ходить до них на науку. В той спосіб затирають ся давні упередженя до католицької церкви, і на тім як раз основують ся ціла вага тих заведень на будуччину.

Світова війна.

ВІДЕНЬ. (Ткб). З воєнної кватири пресової: Розпорядок начального вожда армії з 5 червня с. р. поширює військове ґенерал ґубернаторство люблинське на повіти: холмський, грубешівський і томашівський і тим самим лучить в одну адміністраційну цілість область бувшої холмської ґубернії з иншими частями конґресівки, зайнятими австро угорськими військами. Розпорядок вдоволяє желаням, що плинуть з серця польського народу, який відлучене Холмщини від Королївства, уважав для себе ударом.

З німецького Парляменту.

Мир і війна. — Воєнні кредити ухвалені.

БЕРЛІН. (Ткб.) В німецькім парляменті відбуває ся перше читанє законопроєкту про новий кредит в квоті 12 міліярдів марок.

Секретар скарбу ґр. Редерн підніс, що треба числити ся з запотребованєм 2 міліярдів місячно на воєнні видатки. На тій основі правительство домагає ся 12 міліярдів на покрите запотребованя на 6 місяців.

П. Ляндберґ доказував, що кожде мирове посередництво стрінеть ся дуже радо. Однак справа мира стоїть тепер на мертвій точці. Знаємо, що справа мира залежить від ворогів, котрі мають дати почин до мирових переговорів. Ніхто в Німеччині не поставить такого условія, щоби вороги признали ся, що вони є побиті. А колиб найшов ся такий чоловік, що сего вимагав би, його ми поборювалиб. Протестуємо проти сего, щоби ставляно німецьку кров на рівні з яким иншим краєм. Нема на світі краю, за виїмком самої Німеччини, котрий би дорівнав силою та хоробростю Німеччині та вирівнав зарість жертв молодежи.. Ми є за тим, щоби Німеччина була забезпечена та щоби могла свобідно розвивати ся під зглядом господарським.

П. Газе говорив: Ми є завзятими противниками імперіялїзму і усуваємо ся від голосованя. На полї борби проливає кров цвіт німецької молодежи. Убогі та середні круги відчувають сильно нещастє війни. Широкі маси народа цілою силою тужать за миром, котрий би привернув культурну працю.

Секретар Гельферіґ заявив, що німецький нарід зі здивованєм питає ся, як можуть бути в часї війни люди, що і тут уважають війну з капіталїзмом за важнійшу, від війни з ворогом держави. Колиб посол Газе мав більше значінє в Німеччині, то його домаганя були би попертєм імперіялїстичної політики Анґлії.

Палата прийняла в трех читанях воєнний кредит 12 міліярдів.

По смерти Кічєнера.

АМСТЕРДАМ (Ткб). З Льондону доносять: Вість про смерть льорда Кічєнера викликала загальне пригнобленє. В Сіті повибігали люди з каварень та обскочили кольпортерів часописий, вириваючи їм часописи з рук. В клюбах вражінє було не до описаня. Доми вкрито чорною кірею та вивішено чорні хоругви, вікна в будинку уряду війни заслонено на знак жалоби. Дневники уважають смерть Кічєнера за народну катастрофу.

ЛЬОНДОН. (Ткб). Король видав розказ до армії, в котрім висказав глубоку жалобу та смуток з нагоди смерти Кічєнера, підніс заслуги, які Кічєнер здїлав для держави серед трудних відносин. Офіцири від 7. с. м. мають носити жалобу через тиждень.

АМСТЕРДАН. (Ткб). З Льондону доносять: Сір Вілїям Роберстон, котрий мав вже значну ролю в уряді воєнним, буде наслідником Кічєнера.

ЦІРІХ. (Ткб). Італійські дневники доносять з Льондону, що корабель, на котрім їхав Кічєнер і инші дипльомати, а також 856 людий залоги потонув ізза атаку підводної лодки. Ствердженє того факту заклопотало анґлійську амбасаду в Римі, котра голосила побіду анґлійської фльоти.

Кічєнер хотів удати ся до Росії дорогою на Архангельськ або Колю, щоби заключити в російській головний кватирі важний договір. Смерть його викликала в коаліції велике вражінє.

Ріжні вісти.

ПЕТЕРБУРГ. (Ткб.). З Піревса доносять: Правительство грецьке має намір проголосити в цілій Греції стан облоги та увязнити Венізельоса і його сторонників.

БЕРН, (Ткб.). „Secolo“ доносить з Солуня, що коаліція проголосила бльокаду грецького побережа.

„Journal“ доносить, що король Константин відзначив Скулюдіса великим ордером Спасителя на знак своєї згоди з ним.

ПАРИЖ. (Ткб.). По промові Бріяна рішила Палата відбути 16. с. м. тайне засіданє та обговорити справу Вердону. Бріян заявив, що готов дати парляментови всякі вияснення, та просив, щоби дискусія в справі Вердону була можливо, як найширша, щоби правительство могло висказати всі обставини своєї політики в часї війни.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). Німецька лодка затопила три анґлїйські кораблї наладовані сіркою та призначені для Франції.

ХРИСТИЯНІЯ. (Ткб.). Дня 8. червня здержали ся всі робітники від праці в промислових заведеннях цілого краю. Виповідженє праці відносить ся до заведень міських і державних. Причиною загального страйку в Норвеґії є предложене введеня полюбовного суду, щоби спинити робітничі розрухи.

ПЕКІН. (Ткб.). Лїюнґунґ обняв поки що президентуру Китаю.

ДРЕЗДЕН. (Ткб.). Король виїхав до Відня на хрестини до архикнязя. В суботу вертає домів.

ЛЮҐАНО. (Ткб.). Військові італійські власти увязнили б. підсекретаря стану і проф. унів. Кортесе, котрий служить як сержант при 8. пол. в Больонї в воєннім бюрі, а то під замітом, що забрав важний військовий документ та підкупив инші особи в бюрі, щоби одержати важні документи.

БАЗИЛЕЯ. „Baseler Nachricsen“ доносять з Петрограду: З над румунської границі телеґрафують до дневника „Новое Время“, що Румунія зібрала всї свої війська на границі Росії. Границя Болгарії не є укріплена.

БЕРЛІН. З Атен доносять, що французький посол повідомив грецке правительство, що ґен. Сарай поробить такі зарядження, щоби зрівноважити корисни, які віднесли Німці і Болгари обсадженєм форта Рупель.

КОЛЬОНІЯ. З Люґано доносять: Італійська кабінетна рада ухвалила, що Саляндра не зло-

жить в парляменті ніякої декларації про воєнне положенє.

ВІДЕНЬ. Дневники доносять, що Анґлія відкликала всі індийські війська з Франції.

НОВИНКИ.

— **Мінїстеріяльна рада.** Д. 6 червня відбулась у Відни довша мінїстеріяльна рада під проводом премієра Штірка, в якій взяли участь всї міністри.

— **Вистава на дохід фонду інвалїдів українського легіону.** В неділю д. 10 с. м. відбудеть ся в салї „Уранії“ у Відни представленє на дохід фонду інвалїдів У. С. С. Програма слїдуюча: Прольоґ виголосить надворна співачка Ельза Белїц, українські народні пісні відспіває п-а Анда, виклад на тему „Минувшина і будучність України“ виголосить Др. Фердинанд, — знимки фільмів з українського легіону у Відни, воєнні пісні відспіває оперовий співак Семенов, український народний танець під проводом балєтниці п-ні Фоґт. Закінчить комічний фільм „Як придбано, так змарновано“.

— **Стан засївів в українських окупованих областях.** З Холму доносять до „Ukr. Korbl.“: Роботи коло засївів покінчені. Нема і пяди землі, яка-би не була оброблена. Богато причинились до сього австро-угорські війська, які дали до розпорядимости моторові плуги. Для кождого полишеного ґаздївства установлює військовість управителя. Вісти, які приходять з ріжних областий, дають як найкрасші надії на жнива.

— **Щедрий запис.** Оногдї померла у Львові жінка властителя фабрики ваг Емілія Станкевичева. Покійна була горячою Українкою і записала на українські цїли частину свого майна. Між иншими є пару тисячний запис на школу Грінченка і 3.000 корон на церков св. Петра і Павла.

— **З цїсарського двору.** Хрестини четвертої дитини Архикнязя Карла Франца Йосифа і Архикняжної Зити відбулись вчера (8 с. м.) в Шенбруні.

— **Церковні хори.** В часї, коли музика крісів і гармат розбила нерви чоловіка до краю, гармонійні звуки музичних інструментів, а ще більше гарний, милий спів ділає на перетомлену душу наче цілющий бальсам на рану. Тим то гарний хоральний спів в часї богослужень по наших церквах має під сю пору велике значінє.

Передовсім мимо зайти на богослуженє до Преображенської Церкви. Ся церков величава, на лад столичних святинь, робить могутнє враженє навіть на чоловіка, що надивив ся пі до пору на найвеличавійші будівлї по найбільших містах монархії. Та коли величавість і виставність святинь на чужинї пригнїтає серце побитого судьбою Українця, то своя, виповнена по береги українськоюріднею, вливає у душу якусь відраду, будить завзятє видержати лихо, сталить волю до невичерпаної активности в імя красного „завтра“ для свого народа. Се почуванє душі безперечно могутнїє під впливом гарного хору, який від кількох тижнів тут предукує ся. Хор невеличкий, але сили в нїм визначні. Передовсім вирізняє ся незвичайно гарний, гнучкий та ніжний сопрановий голос, що так нагадує чудовий голос — перлину нашої незрівнаної Рубчакової. Така красота і величність богослуження стягає що раз більше число наших громадян. Сей факт ще й тим дуже відрадний, що кождий з учасників входячи, чи виходячи з церкви, має нагоду кинути до пушки що неділї (свята) бодай 10—20 сотикову лепту на наші українські народні школи, яких задачею, є виховати в любві до народа і церкви всю українську дітвору, що доси з браку своїх шкіл тулилась по чужих, відвикаючи від рідної мови до сеї міри, що відтак з легким серцем могла вирікати ся рідного слова, свого народа.

— **З шкільництва на Угорщинї.** „N. Fr. Presse“ доносить з Будапешту: Мінїстер віроісповідань і просвіти Беля Янковіч предложить соймови законопроєкт до середних шкіл. На підставі сего предложеня вмісто грецької мови має бути впровадженa одна з живих мов, а именно сербська, румунська, словацька, французька, анґлійська і італійська. Яка з тих мов має бути научувана в даній школї, залежати буде від осуду мінїстра просвіти. — „N. Fr. Presse“ про українську мову нїчо не згадує.

— **З почти.** У виставі, яка буде зладжена в річницю освободженя Львова від російського наїзду наміряє взяти участь також ц. к. Заряд почт і телєґрафів через виставленє предметів відносячих ся до руху почтового, телєґрафічного і телефонічного з часу наїзду.

В цїли виставленя як найбільшої скількости таких предметів просить ся Хвальний Загал, щоби знаходячі ся в його посїданю предмети відносячі ся до згаданого руху як почтові печатки, вартісні почтові значки, друки, посвідки, підручники і т. п. офірував на час вистави до диспозиції ц. к. Дирекції почт і телєґрафів.

Дотичні предмети просить ся пересилати під адресою президії Дирекції почт і телєґрафів (головний будинок почтовий ул. Словацького І п.) найпізнійше до 12. червня 1916 р. По замкненю вистави зверне ся випозичені предмети віддавцям з подякою.

Після повідомленя Мінїстерства торговлї з 17. мая с. р. ч. 15.153/П. допущено під обовязуючими доси услівями рух листовий до цїлої ґубернії варшавської.

Допущено листові посилки всякого рода звичайні і поручені, надані в отвертім стані, оплачені при наданю і місячі точну адресу надавці.

Мусять бути писані в нїмецьким язиці і не могуть містити ніяких відомости о військових справах.

Попередно був такий рух допущений тільки до декотрих місцевостий ґубернії варшавської.

— **Маріявіти в австро-угорській окупації.** „Ziemia lubelska“ доносить: В Конопници замкнув місцевий війт інституції Маріявітів, а именно церкви, захоронку і школу. Сталось се на підставі розказу люблинської окружної команди. Начальна військова управа видала именно розпорядок, що в Королївстві можуть істнувати лиш ті корпорації релїґійні, які є признані в Австрії. Позаяк в Австрії нема Маріявітів, втратили вони тим самим і в Королївстві всї права. Не вільно їм уладжувати публичних богослужень, можуть сходитись тільки на приватні домашні богослуження. Всї церкви, школи та заведеня замкнено.

— **Ректор Бек вертає.** „Kurjer codzienny“ довідуєть ся, що президент львівської жидівської віроісповідної громади Др. Діямонд, віцепрезидент Львова Шляйхер та ректор університету Бек в дорозї обміни вертають до монархії.

— **Жидівський леґіон.** Жиди зорґанізували з початком 1915 р. свій леґіон, який мав помагати почвірному порозуміню в відбиттю Палестини. Позаяк сей леґіон був призначений головно на здобутє Дарданелїв, — що вже нинї перейшло до історії, леґіон „на разї“ розвязав ся.

— **З бандитизму в Королївстві.** На підставі вироку пільного суду при нїмецьким ґуберніяльнім суді засуджено на смерть К. Сухарского теслю і Ант. Петршака, столяра за бандитські напади. Огородника Іліодора Шипку з Варшави засуджено на смерть за шпіонажу проти нїмецької армії. В Лодзї розстріляно Альберта Сталя за співучасть в бандитським нападі.

— **Легкий спосіб проти дорожнечі.** По причинї недостаточної апровізації Петрограду випрацювали власти плян евакуації столиці. Всї фабрики і варстати, які не мають більшого значіня для оборони держави, будуть перенесені з Петрограду. В той спосіб сподїють ся позбути зі столиці около мілїон осіб.

— **Вирок смерти в Кракові.** Дня 20 мая с. р. відбулась з припорученя команди крїпости в Кракові карна розправа о злочин шпіонажі проти Луки Подкосцельного, російського підданого. Ц. к. військовий суд по переведеній розправі признав Подкосцельного винним злочину і засудив його на кару смерти через повішенє. Сей вирок затверджено і кару смерти виконано через розстрілянє дня 3. червня о год. 5. по полудни.

— **Друга збірка вовни і кавчуку.** Вислїди збірки вовни і кавчуку в р. 1915 є вже перероблені та віддані для армії і населеня. Щоб і в будучнині запобічи недостачі сирівців в краю і заосмотрити армію в полі, уряд воєнної опіки в міністерстві війни звертаєть ся до населеня з відозвою о нові жертви предметів з вовни і бавовни, та відпадків ґумових всякого рода, отже о всякі непотрібні предмети з вовни, бавовни, матерії, полотна, одежу, білє, панчохи, хустинки та о ґумові предмети всїх родів. Найменший даток приймаєть ся з вдячністю. Головна збірка відбудеть ся дня 13 і 17 червня 1916. В обох тих днях будуть ученики збирати ті датки, які треба добре опакувати. Почтові посилки треба адресувати на адресу: Відень IX, Berggasse 16 і Відень IX Währingerstrasse 32.

— **Безпивні днї в Нїмеччинї.** Нїмецьке правительство звернулось до саского з повідомленєм, що задумує впровадити у себе безпивні днї зглядно ограничену продажу та вкорочену поліційну годину.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 9. червня 1916.

Нинї: 9. червня гр.-кат. Терапонта, римо-кат. Фелїціяна.

Завтра: 10. червня гр.-кат. Никити, римо-кат. Малґожати.

○ Відчит П. Пр. Дра Ст. Балея п. з. „Фільозофія війни“ відбуде ся в пятницю о г. $4^{1}/_{2}$ по пол. в салї „Сокола“ при ул. Руській ч. 20. Білети по 40 сот. 2—2

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 8. червня 1916.

На російськім фронтї.

На Волинї наші війська серед боїв задних сторожий дійшли до своїх нових становиск над Стиром.

Над Іквою і на північ від Вишнївчика над Стрипою відперто кілька російських наступів.

Над долїшною Стрипою ворог знов атакує значними силами. Бої там ще не покінчені.

Над Днїстром і на бесарабськім фронтї панував вчера зглядний супокій.

На італїйськім фронтї.

На високорівни Асіно наш наступ на цїлім фронтї на полудневий схід від Косуна-Ґалїо зискав на терені. Наші війська занялн Монте Лемерле (на полудневий схід від Косуна) і посунулись на схід від Ґалїо через Рончі. Вечером боснійсько-герцеґовинські відділи п. п. ч. 2 і ґрацкого п. п. ч. 27 взяли поступом Монте Маля Мелетта.

Число Італїйцїв полонених від початку сего місяця збільшилось на 12.400 в тім 215 офіцирів.

На фронтї в Дольомітах відперто наступ кількох баталїонів ворога на Кродадель Анцена.

На балканськім фронтї.

Положенє незмінене.

Заступник шефа Ґенерального Штабу
фельдмаршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Бої артилєрії по обох сторонах Мози тривають дальше з такою самою нагальністю.

На східнім фронтї.

На полудне від Сморґань нїмецькі вивідні відділи дійшли через кілька ворожих ліній до села Кунауіс (?), знищили тамошні військові урядженя і вернули полонивши 40 бранців та здобувши машиновий кріс.

На решті фронту в области нїмецьких військ нїчо важного.

На балканськім фронтї.

Ворожі летуни без найменшого успіху кинули бомби на місцевости над Озером Дойран.

Начальна управа армії.

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“

Видатки. **Рахунок зисків і страт за 1914 рік.** **Приходи.**

Видатки	К.	с.	К.	с.
I. Виплата шкід	1,267.332	57		
від того участь реасекурацийних Товариств	631.389	81	635.932	76
II. Видатки на заряд:				
1. Провізия аґентам	112.694	33		
2. Біжучі видатки на управу	382.883	60		
3. Податки і скарбові належитости . .	27.557	59	523.135	52
III. Амортизациї і инші видатки:				
1. Видано на закупно інвентаря . . .	3.615	79		
2. Відписано з вартости реальностий і яко нестягаємі належитости	22.283	87		
3. Страти на курсї цінних паперів . .	32.402	80		
4. Инші видатки:				
а) Датки для огневих сторожий . .	4.485	94		
б) Оплата до ем. фон. урядників, до Каси заосмотр. і до Каси хорих м. Львова	49.040	87	111.829	27
IV. Звороти членам			297.311	46
V. Резерва за невиплачені шкоди з 1914 р. і з давних літ з відчисленем участи реасекур. Товариств			153.900	05
VI. Стан фондів з кінцем 1914 р. . . .			4,718.926	40
VII. Надвижка з річного обороту			28.232	27
			6,469.267	73

Приходи	К.	с.	К.	с.
I. Перенос з фондів з 1913 р.			3,809.782	08
II. На звороти членам в 1914 р. з надвижки 1913 р.			318.276	84
III. Резерва шкід з 1913 р. і попер. (з відчисленем участи реасекураційних Товариств) .			18.289	34
IV. Побрані премії з відчисленем сторн*) . .	3,054.726	89		
від того реасекураційна премія**) . .	1,376.604	18	1,678.122	71
V. Дохід з льокації капіталів			141.903	—
VI. Инші приходи Товариства, фонду резервового, стипендійного і ювилейного . .			152.898	28
VII. Участь в зиску за 1913 р. і провізія від реасекураційних Товариств за 1914 р. . .			350.045	48
			6,469.267	73

*) В 1914 р. видано 273.044 поліс на Корон 336,071.663 обезпеченої вартости, з премією 3,195.780·79, сторновано 15.101 поліс на Корон 18,393.648 — обезпеченої вартости, з премією 141.053·90, остає важних 257.943 поліс на Корон 317,678.015 обезпеченої вартости з премією Кор. 3,054.726·89.

**) В реасекурацію віддано Кор. 142,050.134 обезпеченої вартости з премією К. 1,376.604·18 остає на власне ризико К. 175,627.881·— обезпеченої вартости.

Актива. **Рахунок білянсу з 31. грудня 1914 р.** **Пасива.**

Актива	К.	с.	К.	с.
1. Готівка в касї			11.766	66
2. Розпорядимі вкладки в банкових інституціях і щадницях:				
а) на біжучих рахунках в почтовій Щадниці, краєвім Банку, в промисл. Банку для Чех і Моравії, Уніон Банку у Львові і Австро-угорск. Банку	182.214	31		
б) на щадничих вкладках в Рускій Щадниці в Перемишли	586.170	68		
в) на удїлах в кредитовім Товаристві „Дністер“	2.400	—	770.784	99
3. Реальности власні: ч. к. 199, 200 і 201 М. у Львові	640.000	—		
відписано на амортизацію	10.000	—	630.000	—
4. Льокація резервового фонду:				
а) цінні папери після курсу з дня 25/7 1914 . . . . . К 1,262.490·50; біжучі купони . . . . „ 3.834·07	1,266.324	57		
б) на щадничих вклад. в кред. Тов. „Дністер“	663.896	—		
в) реальність у Львові ул. Городецька ч. 95 і 97 . . . . К 286.891·07; відписано на амортизацію . „ 5.891·07; К 281.000·—; гіпотечний довг . . . „ 73.234·31	207.765	69	2,137.986	26
5. Льокація фонду заосмотреня, ювилейного і стипендійного:				
а) цінні папери після курсу з дня 25/7 1914 . . . . . К 912·—; біжучі купони . . . . „ 6·34	918	34		
б) на удїлах в Товаристві вз. кред. „Дністер“	16.000	—		
в) на 3 влк. книжках в Товаристві вз. кред. „Дністер“	90.166	07	107.084	41
6. Льокація емеритального фонду урядників:				
а) цінні папери після курсу з дня 25/7 1914 . . . . . К 237.170·50; біжучі купони . . . . „ 1.024·67	238.195	17		
б) реальности у Львові: при ул. св. Софії ч. 25 . . К 67.900·—; „ „ „ Войтїха ч. 3 . . „ 74.640·14; реальність в Бруховичах . . „ 16.000·—	158.540	14		
в) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	3.552	98		
г) вкладкова книжка кред. Тов. „Дністер“ .	133.918	51	534.206	80
7. Льокація каси заосмотреня:				
а) цінні папери після курсу з дня 25/7 1914 . . . . . К 27.306·—; біжучі купони . . . . „ 3·17	27.309	17		
б) реальність у Львові при ул. св. Войтїха ч. 5	50.581	60		
в) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	30.741	68		
г) вкладкова книжка кредит. Тов. „Дністер“ .	80.179	56	188.812	01
8. Льокація пенсийного резервового фонду:				
а) цінні папери після курсу з дня 25/7 1914 . . . . . К 456·—; біжучі купони . . . . „ 3·17	459	17		
б) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	49.100	31		
в) вкладкова книжка кредит. Товар. „Дністер“	66.127	55	115.687	03
9. Ефекти кавцийні аґентів і инші . . .			572.971	—
10. Ріжні довжники			842	77
11. Залеглости в аґенціях (нестягнені премії за поліси).			1,783.897	97
12. Удїлені позички:				
а) громадам на сикавки	10.233	80		
б) з ювилейного запомогового фонду . .	45.520	—		
в) Виділам повітовим на огнетревале покритє .	136.778	36	192.532	16
13. Вартість інвентаря по наступившім відписаню .			—	—
14. Задатки на платнї і позички на купно реаль. урядникам			167.641	—
			7,214.213	06

Пасива	К.	с.	К.	с.
1. Резерва зисків і капіталів:				
а) фонд резервовий[1])	2.263.296	87		
б) фонд специяльний на звороти . . .	389.379	12		
в) резерва специяльна	100.000	—		
г) воєнна резерва страт	525.000	—	3,277.675	99
2. Фонд на ріжницю курсу			20.000	—
3. Резерва премії з відчисленем участи реасекураційних Товариств			1,258.592	—
4. Резерва на невиплачені шкоди			153.900	05
5. Пенсійні фонди:				
а) фонд емеритальний урядників і слуг .	547.510	92		
б) Каса заосмотреня	190.264	01		
в) фонд пенсійний резервовий . . .	125.714	03	863.488	96
6. Инші фонди:				
а) фонд заосмотреня аґентів	95.153	49		
б) фонд ювилейний запомоговий ім. ц. Фр. Иосифа I.	47.387	21		
в) фонд стипендийний ім. д-ра Я. Кулачковського	20.117	71	162.658	41
7. Довжні сальда рахунків з реасекураційними Товариствами			492.897	72
8. Вірителї:				
а) ріжні вірителї (сальда аґентів за непідняту провізію)	3	99		
б) законний додаток для огневих сторожий на Буковинї	1.130	91		
в) Товариство взаїмн. кред. „Дністер“ рах. біж.	270.000	—		
г) Банк австро-угорський, льомбард цінних паперів	44.500	—		
д) Банк краєвий, Львів, кред. отв. ч. 288 .	68.161	76	383.796	66
9. Кавції аґентів і инші			572.971	—
10. Надвишка з річного обороту			28.232	27
			7,214.213	06

[1]) Рахунок резервового фонду за 1914 р.

	К.	с.	К.	с.
Стан з кінцем 1913			2,132.585	95
Прибуло в 1914 р.:				
10% з білянсової надвижки за 1913 р. . . .	43.720	—		
Додатки від членів	66.025	54		
Незачислені звороти	20.965	38	130.710	92
Стан з днем 31. грудня 1914 р.			2,263.296	87

Зужите надвижки після ухвали Загальних Зборів з 30. мая 1916.

Білянсова надвижка за 1914 р. виносить К. 28.232·27.

з того призначено:

1. 50% до фонду резервового по мисли § 8. д. ст. . . . . К 14.116·—
2. 8% до фонду пенсійного і каси заосмотреня по мисли § 55. уст. 2. статута . . . . К 2.259·—
3. На гуманітарні і загально пожиточні цїли по мисли § 32 л. стат. до розпорядимости Надзираючої Ради . . . . . . К 5.000·—
4. На спеціяльний фонд на звороти по мисли § 55. уст. 4. решту . К 6.857·27

разом К 28.232·27

Львів, 31. грудня 1914.

За бухгальтера: Б. Кушнїренко.

Дирекція:

Др. Евген Олесницький Др. Александер Кульчицький
Др. Евген Озаркевич.

Ревізійна комісія:

Юліян Січинський Микола Мельник.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 12.